

Имунизация за деца в предучилищна възраст

**на три години и
четири месеца**

Въведение

Тази листовка съдържа информация за ваксините, които се поставят на децата преди да започнат училище. Това включва ваксина 4 в 1 за допълнителна защита срещу дифтерия, тетанус, коклюш и полиомиелит.

От 2026 г. варицелата се въвежда в програмата за ваксиниране на деца като комбинирана ваксина с MMR. За по-малките деца ще се предлага на 12 и 18 месеца. На по-големите деца, които може да са получили ваксина MMR по-рано, ще бъде предложена ваксина MMRV на прегледа им на 3 години и 4 месеца.

Ако детето Ви е родено между 1 септември 2022 г. и 31 декември 2024 г., ще му бъде предложена MMRV ваксина на посещението на 3 години и 4 месеца. Ако желаете да обсъдите тази информация, моля, свържете се със своя лекар, здравен посетител или медицинска сестра.

Можете също да посетите: [pha.site/vaccinations](https://www.pha.site/vaccinations) или www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation

Ваксината срещу дифтерия, тетанус, коклюш и полиомиелит (4 в 1)

Тази ваксина предпазва от 4 различни заболявания: дифтерия, тетанус, коклюш (магарешка кашлица) и полиомиелит.

Вашето дете трябва да получи тази доза на възраст три години и четири месеца (преди да започне училище).

Между 14 и 18-годишна възраст ще получи допълнителна доза срещу дифтерия, тетанус и полиомиелит.

Как знаем, че тази ваксина е безопасна и ефективна?

Ваксината трябва да премине през много тестове, за да се провери дали е безопасна и дали действа, преди да бъде приложена на някого. Тези проверки продължават дори и след въвеждането на ваксината. Използват се само ваксини, които са преминали всички тестове за безопасност. Както всички лекарства, ваксините могат да предизвикат нежелани реакции. Изследвания от цял свят показват, че имунизацията е най-безопасният начин да защитите здравето на своето дете. Вижте страница 6 за повече информация относно страничните ефекти.

Какви заболявания ще предотврати тази ваксина?

Дифтерия

Дифтерията е сериозно заболяване, което може бързо да доведе до проблеми с дишането. Може да увреди сърцето и нервната система, а в тежки случаи може да доведе до смърт. Преди въвеждането на ваксината срещу дифтерия, в Северна Ирландия са регистрирани до 1500 случая на дифтерия годишно.

Тетанус

Тетанусът е болезнено заболяване, което засяга мускулите и може да причини проблеми с дишането. Той засяга нервната система и може да доведе до смърт. Тетанусът се причинява, когато микроби, които се намират в почвата и оборския тор, проникнат в тялото през отворени рани или изгаряния. Той не може да се предава от човек на човек, но винаги присъства в почвата, дори и в тази страна.

Коклюш (магарешка кашлица)

Магарешката кашлица е заболяване, което може да предизвика продължителни пристъпи на кашлица и задушаване, които затрудняват дишането. Може да продължи до 10 седмици. Тя може да бъде много сериозна за малките деца и дори да доведе до смъртта на бебета под една година. През 2024 г. в Северна Ирландия са регистрирани над 3000 потвърдени случая на коклюш.

Този неотдавнашен скок в броя на случаите подчертава колко е важно да се уверите, че детето Ви получава всички предвидени ваксини.

Полиомиелит

Полиомиелитът е вирус, който атакува нервната система и може да парализира мускулите трайно. Ако засегне гръдните мускули или мозъка, полиомиелитът може да бъде смъртоносен. Преди въвеждането на ваксината срещу полиомиелит, в Северна Ирландия ежегодно са регистрирани до 1500 случая на полиомиелит, причиняващ парализа.

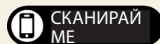
Странични ефекти на ваксината

При повечето деца не се наблюдават странични ефекти, но всяко дете е различно. Вашето дете може да получи някои от следните странични ефекти, които обикновено са леки:

- раздразнителност до 48 часа след поставянето на инжекцията;
- леко повишена температура (вижте страници 16-17);
- малка бучка на мястото на инжекцията. Тя може да се задържи няколко седмици и постепенно ще изчезне.

Ако смятате, че детето Ви е имало друга реакция към ваксината срещу дифтерия, тетанус, коклюш и полиомиелит, която Ви притеснява, говорете със своя лекар, медицинска сестра или здравен посетител.

Родителите и обгрижващите лица могат също така да докладват за подозирани странични ефекти от ваксини и лекарства чрез програмата Yellow Card (Жълта карта).

Това може да бъде направено на адрес mhra.yellowcard.gov.uk или чрез обаждане на горещата линия на Yellow Card на **0800 731 6789**. Можете също да съобщите за подозирани странични ефекти на същия уебсайт или като изтеглите приложението Yellow Card.

Много рядко ваксината може да предизвика алергична реакция, като обрив или сърбеж, засягащ част или цялото тяло. Още по-рядко децата може да имат тежка реакция към имунизацията, причиняваща затруднено дишане и евентуално колапс. Това се нарича анафилаксия.

Неотдавнашно проучване показва, че на всеки милион имунизации се съобщава по-малко от 1 случай на анафилаксия. Въпреки че тежките алергични (анафилактични) реакции са тревожни, когато се появят, хората, които поставят ваксини, са обучени да се справят с анафилактични реакции и лечението води до бързо и пълно възстановяване.

Много рядко децата може да получат гърч един или два дни след тази ваксинация. Това обикновено е свързано с много висока температура (вижте страница 17). Ако детето Ви получи гърч, трябва незабавно да потърсите лекарска помощ. Ако Вашата клиника е затворена или не можете да се свържете с лекаря си, отидете директно в спешното отделение на най-близката болница. Децата обикновено се възстановяват бързо и напълно от гърчовете.

Малките деца може да получат гърчове по всяко време, така че гърчът след ваксинацията не е задължително да е свързан с ваксината. Вашият лекар ще реши дали детето Ви може да получи още дози от ваксината.

MMRV ваксината

MMRV ваксината предпазва детето Ви от морбили (M), паротит (M), рубеола (R; немска морбили) и варицела (V; варицела).

Ваксините, съдържащи MMR, са въведени тук през 1988 г. Оттогава броят на децата, заразени с тези болести, е спаднал до най-ниското ниво в историята.

Защо детето ми се нуждае от новата MMRV ваксина?

За по-малките деца ще се предлага на 12 и 18 месеца. На по-големите деца, които може да са получили ваксина MMR по-рано, ще бъде предложена ваксина MMRV на посещението им на 3 години и 4 месеца.

Ако детето Ви е **родено между 1 юли 2024 г. и 31 декември 2024 г.** и е получило доза от ваксината MMR малко след първия си рожден ден, ще му бъде предложена доза от ваксината MMRV на всяко от посещенията на 18 месеца и 3 години и 4 месеца.

Това е за да се осигури по-добра защита срещу варицела. Получаването на 3 ваксини, съдържащи MMR, не представлява риск за безопасността.

Очаква се, че с добавянето на новия компонент срещу варицела, случаите на варицела в детска възраст ще намалеят значително. Програмата ще намали случаите на тежко протичане на варицела, свързаните с нея усложнения и хоспитализациите.

Какво е морбили?

Морбили се причинява от много заразен вирус. Почти всеки, който се зарази, ще има висока температура, обрив и като цяло ще се чувства зле. Усложненията от морбили включват гръдни инфекции, припадъци (гърчове), енцефалит (възпаление и оток на мозъка) и увреждане на мозъка. В много тежки случаи морбили може да доведе до смърт.

Какво е паротит?

Паротитът се причинява от вирус и може да доведе до треска, главоболие и болезнени, подути жлези в областта на лицето, шията и челюстта. Той може да доведе до трайна загуба на слуха, вирусен менингит и енцефалит (възпаление и оток на мозъка).

Какво е рубеола?

Рубеолата (немска морбили) е заболяване, причинено от вирус. При децата обикновено е леко и може да остане незабелязано. Рубеолата по време на бременност обаче е много сериозно заболяване за неродените бебета. То може сериозно да увреди зрението, слуха, сърцето и мозъка им. Това заболяване се нарича синдром на вродената рубеола (CRS).

Какво е варицела?

Варицелата е силно заразно заболяване, причинено от вирус. Варицелата е много често срещана и засяга повечето деца през детството, въпреки че можем да се заразим с нея за първи път на всяка възраст. Предава се

чрез директен контакт между хора или индиректно чрез капчици във въздуха. Повечето случаи на варицела при деца са относително леки и заболяването преминава без необходимост от лечение от медицински специалист, въпреки че повечето деца се чувстват зле в продължение на няколко дни и пропускат пет или повече дни от училище или детска градина. Възможно е родителите да се наложи да вземат отпуск от работа, за да се грижат за тях. При някои деца обаче варицелата може да доведе до усложнения, включително бактериална инфекция на кожни лезии (пъпки) и, в редки случаи, енцефалит (оток на мозъка), пневмонит (белодробна инфекция) и инсулт. Тези усложнения могат да доведат до хоспитализация и в много редки случаи могат да доведат до смърт.

Морбили, паротит, рубеола и варицела могат да имат сериозни усложнения.

Защо детето ми се нуждае от повече от една доза ваксина, съдържаща MMR?

Въпреки че морбили и паротит са рядко срещани в Обединеното кралство, децата, които не са защитени, все още са изложени на риск от заразяване. Допълнителните дози от ваксината ще осигурят най-високо ниво на защита на най-голям брой хора.

След първата доза между 5% и 10% от децата остават незащитени срещу всяка от болестите. Това се дължи на факта, че имунната им система не е реагирала на първата доза. След две дози MMR по-малко от 1% от децата остават незащитени срещу морбили.

Благодарение на имунизацията броят на случаите на морбили, паротит и рубеола е намалял. Въпреки това тези болести не са изчезнали и през последните години са регистрирани огнища на морбили в целия свят, включително в Обединеното кралство, Ирландия и Европа. Две дози от комбинираната MMR ваксина се прилагат рутинно в цяла Европа, както и в САЩ, Канада, Австралия и Нова Зеландия. Имунизирането на детето Ви с две дози от комбинираната MMR ваксина ще му осигури най-добрата защита.

MMRV има ли странични ефекти?

MMRV съдържа 4 отделни ваксини в една инжекция. Ваксините действат по различно време. Около 5 до 11 дни след имунизацията някои деца получават температура, развиват обрив, подобен на този при морбили, и губят апетит, тъй като частта от ваксината срещу морбили започва да действа.

В редки случаи, в рамките на 6 седмици след ваксинацията може да се появи обрив от малки петна, наподобяващи синини, обикновено причинени от частта на ваксината срещу морбили или рубеола. Ако се появи, заведете детето си на лекар.

В редки случаи, около 3 седмици след инжекцията, детето може да получи симптоми, подобни на тези при паротит (температура и подути жлези), тъй като частта от MMRV, отговаряща за паротита, започва да действа.

След ваксинацията може да се появи лек обрив, подобен на варицела, в близост до мястото на инжектиране, но може да се появи и на други места. Този обрив не се нуждае от лечение и изчезва от само себе си.

Ако детето Ви получи обрив, като предпазна мярка избягвайте близък контакт с хора, които са по-уязвими към инфекцията с варицела, като например хора с отслабена имунна система, бременни жени, които никога не са боледували от варицела, и новородени, чиито майки не са боледували от варицела. Въпреки това, вероятността от заразяване с варицела от този обрив след поставянето на MMRV ваксината е изключително ниска.

Приблизително 1 на 1000 души ще получи гърч, причинен от висока температура (вижте страница 17 за информация как да лекувате висока температура). Няма доказателства, че това причинява дългосрочни проблеми. Дете, което е болно от морбили, е пет пъти по-податливо на гърчове в резултат на заболяването (5 на 1000).

Ваксините също могат да предизвикат алергични реакции. Те са много редки, по-малко от 1 на един милион имунизации. Въпреки че тежките алергични (анафилактични) реакции са тревожни, когато се появят, хората, които поставят ваксини, са обучени да се справят с анафилактични реакции и лечението води до бързо и пълно възстановяване.

В редки случаи децата може да развият енцефалит (оток на мозъка) след MMRV ваксината. Ако обаче неваксинирано дете се зарази с морбили, вероятността да развие енцефалит е много по-висока.

Сравненията между страничните ефекти на MMRV и страничните ефекти на морбили, паротит, рубеола или варицела показват, че ваксината е много по-безопасна от самите заболявания.

Факти за MMRV ваксината

- MMRV предпазва децата от морбили, паротит, рубеола и варицела.
- За повече от 40 години в около 100 страни са били поставени над 500 милиона дози MMR. Има отлични резултати относно безопасността.
- Няма доказателства за връзка между MMR и аутизъм.
- Отделното прилагане на ваксините може да бъде вредно. По този начин децата са изложени на риск от заразяване с морбили, паротит, рубеола или варицела.
- Там, където комбинираните MMRV ваксини са налични, никоя страна не препоръчва всички ваксини да се поставят поотделно.
- Въпреки че една от MMRV ваксините съдържа свински желатин, има и алтернатива. За информация се обърнете към своя лекар, медицинска сестра или здравен посетител.
- В годината преди въвеждането на MMR в Обединеното кралство 86 000 деца се разболяват от морбили, а 16 от тях умират. Поради ниското ниво на ваксинация, наскоро в Обединеното кралство, Ирландия и Европа имаше избухване на епидемия и няколко деца загинаха.

Проследявани ли са децата достатъчно дълго след ваксинирането с MMR, за да се знае, че ваксината е безопасна?

MMR ваксини се прилага от над 40 години и са използвани над 500 милиона дози. Безопасността ѝ е била внимателно

наблюдавана в много страни и е доказано, че е високо ефективна ваксина с отлични резултати по отношение на безопасността.

MMRV е най-безопасният начин да предпазите детето си от морбили, паротит, рубеола и варицела.

Не би ли било по-добре децата да получават MMRV ваксините поотделно?

Не, даването на ваксините поотделно би означавало осем инжекции вместо две и би оставило децата изложени на някои от болестите за по-дълго време. Тези заболявания могат да бъдат сериозни и дори фатални.

Често задавани въпроси

Безопасно ли е да се поставят няколко различни ваксини по време на едно посещение (комбинирана ваксина)?

Да, безопасно е да се поставят няколко различни ваксини по време на едно посещение. Комбинираните ваксини са толкова безопасни и ефективни, колкото и индивидуалните ваксини. Получаването на няколко ваксини или комбинирани ваксини при едно посещение е важно, за да се предпазят децата от различни заболявания възможно най-рано. Това също улеснява навременното приемане на препоръчаните дози.

Приемането на няколко дози не претоварва имунната система. Теоретично, детето може да реагира ефективно на около 10 000 ваксини едновременно. Нашата имунната система може и лесно се справя с броя ваксини, прилагани в рутинния имунизационен календар.

Има ли някакви причини, поради които детето ми не трябва да бъде имунизирано с ваксината срещу дифтерия, тетанус, коклюш и полиомиелит (4-в-1) или MMRV?

Има много малко причини, поради които детето Ви не трябва да бъде имунизирано. Трябва да уведомите своя лекар, медицинска сестра или здравен посетител, ако детето Ви:

- има много висока температура или треска;
- е получило лоша реакция към някоя имунизация;
- има тежка алергия към нещо;
- има нарушения на кръвосъсирването;
- е получавало конвулсии или гърчове;
- е получавало или в момента получава лечение за рак;
- има някакво заболяване, което засяга имунната система (като левкемия, ХИВ или СПИН);
- приема лекарства, които влияят на имунната система (например високи дози стероиди или лечения, прилагани след трансплантация на органи или при рак);
- има някакво друго сериозно заболяване.

Това не винаги означава, че детето Ви не може да бъде имунизирано, но помага на лекаря или медицинската сестра да преценят кои са най-подходящите имунизации за Вашето дете и дали е необходимо да Ви дадат други съвети. Семейната анамнеза за заболявания никога не е причина детето да не бъде имунизирано.

Какво ще стане, ако детето ми получи висока температура след имунизация?

Страничните ефекти от ваксините не са често срещани, обикновено са леки и изчезват бързо. Някои деца могат да получат повишена температура или треска (над 37,5 °C). Ако лицето на детето Ви е горещо на допир и изглежда зачервено, то вероятно има температура. Можете да измерите температурата му с термометър.

Високата температура е доста често срещана при бебета и деца. Те често я получават при инфекции. Понякога температурата може да предизвика гърч при детето. Всякаква висока температура може да предизвика това, независимо дали е причинена от инфекция или ваксина. Затова е важно да знаете какво да правите, ако детето Ви има висока температура. Не забравяйте, че високата температура по-често се причинява от болести, отколкото от ваксини.

Как се лекува висока температура

1. Охладете детето, като се уверите, че:
 - не е облечено с твърде много дрехи или завито с твърде много одеяла;
 - стаята, в която е, не е прекалено гореща (не трябва да е и студена, само приятно прохладна).
2. Давайте му много хладки напитки.
3. Дайте му течен парацетамол (поискайте такъв без захар). Прочетете внимателно инструкциите на бутилката и дайте на детето си правилната доза за неговата възраст. Може да се наложи да дадете втора доза четири до шест часа по-късно.

Не забравяйте, че никога не трябва да давате лекарства, съдържащи аспирин, на деца под 16-годишна възраст.

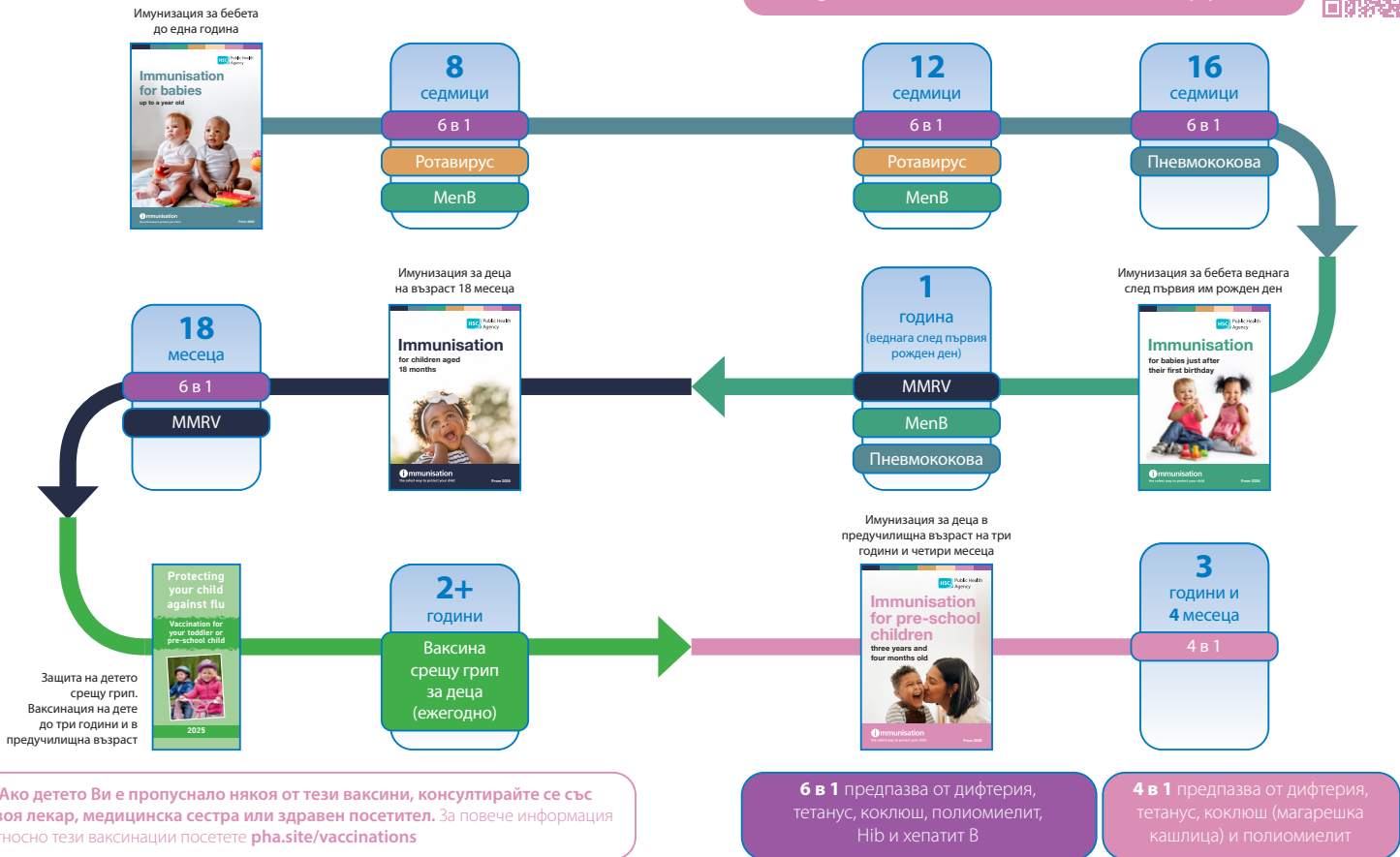
Обадете се незабавно на лекар, ако детето Ви:

- има много висока температура (39°C или повече);
- получи гърч.

Ако детето Ви получи гърч, положете го на една страна на безопасно място, защото тялото му може да има спазми или да се тресе.

Календар за рутинна вакцинация в детска възраст

i Този календар е малко по-различен за бебетата, родени преди 31 декември 2024 г. Сканирайте QR кода или посетете nidirect.gov.uk/childhood-immunisation за повече информация.

Ако желаете допълнителна информация за имунизациите, посетете

pha.site/vaccinations

или

www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (local rate).
www.publichealth.hscni.net

Find us on:

Тази информация е адаптирана от първоначално разработена информация от Агенцията за здравна сигурност на Обединеното кралство и се използва съгласно Open Government Licence v 3.0